



## ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Rahandusministeerium  
info@rahandusministeerium.ee

Teie 17.09.2024 nr 13-5.1/4113-1

Meie 16.10.2024 nr 2.3-4/24/2370-2

### Arvamuse avaldamine eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspektsioonile (AKI) arvamuse avaldamiseks rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse (VTK). Inspektsioonil on VTK-ga seondult järgmised tähelepanekud.

VTK p-des 1.3 ja 3.3 on õigesti märgitud, et andmesubjektile tuleb luua võimalusi tema kohta käivaid andmeid parandada ning võimalusi andmetöötluse vaidlustamiseks. Tänaused võimalused oma isikuandmete eemaldamiseks, kui need ei vasta tõele, on Rahandusministeeriumi poolt andmete kättesaadavuse piiramine või lahknevusteate esitamine (VTK p 4, lk 7-8). Seega, kui tegemist on tavapärase isikuandmete valeskasutamisega, siis neid isikuandmeid TEKSA-st lõplikult ei eemaldata, vaid heal juhul tehakse üksnes märke, et esineb kahtlus andmete õigsuses.

Eeltoodu aga ei ole andmesubjekti vaatest õiglane andmetöötlus. Lisaks on selle eeldus, et andmesubjekt üldse teab, et tema isikuandmeid on tegelike kasusaajatena töödeldud (IKÜM art 5 lg 1 p a ja art 12 lg 1). AKI-le teadaolevalt ei ole ka mingit teavituse mehhanismi, mis annaks inimesele teada, et tema andmed on tegelike kasusaajate alla märgitud.

Riigikohus on otsuse nr 3-20-332 p-s 9 selgitanud, et rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärgil toimuva isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse IKÜM-i. Seetõttu peab ka isikule, kes märgitakse äriühingu tegelikuks kasusaajaks, kohalduma kõik IKÜM-st tulenevad andmesubjekti õigused. Muuhulgas peab selline andmetöötlus olema läbipaistev ja isik peab olema teadlik, et tema isikuandmeid töödeldakse. Seega tuleks mõelda läbi ka teavituse mehhanismid juhuks, kui isik tegelikuks kasusaajaks märgitakse.

Samuti on oluline rõhutada, et andmesubjekt peab saama kasutada IKÜM-st tulenevaid õigusi, kui tema andmed on esitatud tegeliku kasusaajana ekslikult või pahatahtlikult või tema teadmata, sh peab andmesubjekt saama nõuda oma isikuandmete töötlemise (kuvamise) lõpetamist ja tegeliku kasusaajana eemaldamist, kui alust tegeliku kasusaajana kuvamiseks ei ole. Üksnes ebaõigete andmete märke lisamine ei ole piisav.

VTK-s räägitakse mitmes kohas õigustatud huvist. Juhime tähelepanu, et eelnõu koostamisel tuleks jälgida, kas õigustatud huvist räägitakse IKÜM art 6 lg 1 p-i f tähenduses või mitte. Kui IKÜM-i tähenduses, siis tuleks pöörata tähelepanu sellele, et riigisisese õigusega ei seataks kuidagi õigustatud huvile kriteeriume. Kui mitte, siis tuleks kasutada segaduse vältimiseks muud terminit.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Maarja Kirss  
valdkonnajuht peadirektori ülesannetes

Andres Kudrjavitsev  
[andres.kudrjavitsev@aki.ee](mailto:andres.kudrjavitsev@aki.ee)  
627 4109